

Vyvěšeno dne: 1. 7. 2021

Svěšeno dne: 16. 7. 2020

24 Cdo 3774/2020-242

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Lubomíra Ptáčka, Ph.D., a soudců JUDr. Pavla Vrchy, MBA, a JUDr. Mgr. Marka Del Favera, Ph.D., v právní věci žalobkyně **Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových**, se sídlem v Praze 2, Rašínovo nábřeží č. 390/42, IČO 69794111, adresa pro doručování Územní pracoviště Brno, Příkop č. 11, za účasti **FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG**, se sídlem v Bergstrasse 5, Vaduz, Lichtenštejnsko, reg. č. FL-0001,030.270-0, zastoupené Dr. iur. Erwinem Hanslikem, MRICS, advokátem se sídlem v Praze 1, U Prašné brány č. 1078/1, **o povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí a nahrazení rozhodnutí správního orgánu, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 35 C 19/2017, o dovolání účastníka FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG proti rozsudku Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. července 2020, č. j. 1 Co 7/2020-196, takto:**

Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 29. července 2020, č. j. 1 Co 7/2020-196, **se zrušuje** a věc **se vrací** Vrchnímu soudu v Olomouci k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Katastrální úřad pro Olomoucký kraj rozhodnutím č. j. V-7725/2017-709 zamítl návrh na vklad vlastnického práva do katastru nemovitostí k pozemku parc. č. 1441/178, orná půda v k. ú. Plumlov. Dospěl k závěru, že konfiskační vyhláška Okresního národního výboru v Olomouci ze dne 31. 7. 1945, č. j. 470/pres., na jejímž základě je vklad do katastru navrhován, **není vkladovou listinou**, neboť neobsahuje označení nemovitostí v souladu s katastrálním zákonem. Správné označení nemovitostí obsahuje pouze žádost o zápis

vlastnického práva, ta však nesplňuje znaky žádné z listin, na jejichž základě lze provést zápis do katastru nemovitostí.

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 4. 10. 2019, č. j. 35 C 19/2017-184, žalobu na povolení vkladu vlastnického práva do katastru nemovitostí a nahrazení rozhodnutí správního orgánu **zamítl**. Nejprve se zabýval podmínkami řízení a konstatoval, že účastník řízení je jako lichtenštejnská knížecí nadace právnická osoba soukromého práva vystupující v dotčené věci v oblasti civilního práva. Není proto cizím státem a předmětný majetek není určen ani používán k výkonu státních, vládních ani jiných veřejných pravomocí. Projednání věci proto nebrání funkční ani osobní imunita. Soud vyložil, že podle rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3546/2010 katastrální úřad zkoumá vkladovou listinu jen z hledisek taxativně vypočtených v katastrálních předpisech, přičemž ve stejných zákonných limitech se pohybuje i soud v navazujícím soudním řízení podle části páté o. s. ř. **Omezení zkoumání platnosti vkladové listiny proto platí i pro soud**, a již z tohoto je vyloučeno přezkoumávat platnost postupu dobových orgánů týkající se konfiskace majetku právního předchůdce účastníka řízení a argumentace účastníků je proto v tomto směru bezpředmětná. Žádná z vkladových listin v podobě konfiskační vyhlášky v rozporu s ustanovením § 8 katastrálního zákona neobsahuje označení předmětného pozemku údaji katastru, a proto nesplňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru. Tyto náležitosti ve vztahu k předmětnému pozemku nesplňují ani přiložené rozsudky soudů, které se týkají jiných nemovitostí v jiných katastrálních územích, které žalobkyně předkládá pouze na podporu jejího právního názoru. Ani jednostrannou žádost žalobkyně o zápis změny vlastnického práva nelze považovat za vkladovou listinu, neboť nejde o žádnou z listin předvídaných v ustanovení § 66 odst. 1 katastrální vyhlášky. Není proto splněna podmínka ustanovení § 17 odst. 2 písm. a) katastrálního zákona. Nepřípadné je srovnání se zavkládáváním propadnutí majetku na základě rozhodnutí v trestním řízení, neboť nelze přiznat srovnatelné účinky těmto historickým listinám vydaným dle dekretu prezidenta s aktuálními rozhodnutími trestních soudů. Došlo by tím také k rozporu s ústavně konformním chápáním Benešových dekretů. Žalobkyně zvolila zjevně neprůchodný postup podle části páté o. s. ř., když za účelem odstranění rozporu mezi skutečným právním stavem a stavem zapsaným **je zde namístež podání určovací žaloby**.

K odvolání žalobkyně Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 7. 2020, č. j. 1 Co 7/2020-196, **změnil rozsudek** soudu prvního stupně tak, že **povolil vklad vlastnického práva k předmětné nemovitosti do katastru nemovitostí ve prospěch žalobkyně**, a nahradil tím v tomto rozsahu rozhodnutí správního orgánu. Odvolací soud předestřel, že v tomto řízení není přezkoumávána oprávněnost konfiskace, nejde o řízení, jehož výsledkem by mělo být určení vlastnického práva, nýbrž jde o zápis dokládání práva do katastru nemovitostí. Z přiložených rozhodnutí soudů všech stupňů je patrné, že soudy deklarují, resp. potvrzují konfiskaci veškerého zemědělského majetku předchůdci dalšího účastníka a tedy i vlastnictví žalobkyně, tyto listiny jsou přitom dalšímu účastníkovi tohoto řízení známy. Na vlastnické právo žalobkyně nemá vliv stávající zápis předchůdce dalšího účastníka v katastru nemovitostí jako vlastníka, není zde důvod, aby žalobkyně nejprve iniciovala řízení o určení vlastnického práva. Pro posouzení důvodnosti či oprávněnosti návrhu na vklad je zásadní, zda vkladové listiny, aniž by obsahovaly ve smyslu ustanovení § 8 katastrálního zákona konkrétní určení předmětného pozemku, jsou dostačující pro provedení vkladu. Odvolací soud dále doplnil dokazování o rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 4705/2016, kterým bylo vyhověno žalobkyni ve sporu mezi ní a dalším účastníkem tohoto řízení o určení vlastnického práva, z nichž vyplývá, že k nabytí vlastnictví došlo ex lege a že přezkoumání opodstatněnosti konfiskace není mimo správní soudnictví možný. Jako vlastník předmětného pozemku

je zapsán „Liechtenstein František Josef kníže“. Ustanovení § 8 katastrálního zákona vyžaduje specifikaci nemovitostí ve vkladové listině, předložené listiny konkretizaci předmětného pozemku podle tohoto ustanovení neobsahovaly. Z konfiskační vyhlášky Okresního národního výboru v Olomouci ze dne 31. 7. 1945, č. j. 470/pres., odvolací soud zjistil, že František Josef II. Liechtenstein byl podle ustanovení § 1 odst. 1 dekretu presidenta č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa, **označen za osobu německé národnosti**. Vyhlášením citovaného dekretu byl knížeti Františku Josefovi II. Liechtensteinovi zkonfiskován bez náhrady veškerý zemědělský majetek ležící mimo jiné v politickém okrese Prostějov, v němž se nachází předmětný pozemek. Ze soudních rozhodnutí předložených žalobkyní se podává, že vlastnictví veškerého zemědělského majetku přešlo ex lege na stát **a nemohlo být následně předmětem dědického řízení**. Z rozhodnutí Správního soudu v Bratislavě ze dne 21. 11. 1951, č. j. 138/46-5, bylo zjištěno, že stížnosti Františka Josefa II. Liechtensteina proti konfiskaci, a to i ve vztahu k majetku v okrese Prostějov, byly zamítnuty. Ačkoli vkladové listiny (zejména konfiskační vyhláška) neobsahují specifikaci nemovitostí podle ustanovení § 8 katastrálního zákona, nemůže být pochyb o tom, o jaký majetek se jedná, jestliže byl ke dni 23. 6. 1945 zkonfiskován všechen zemědělský majetek knížete Františka Josefa II. Liechtensteina, který do té doby vlastnil. V posuzovaném případě jde bezesporu o zemědělský pozemek, jedná-li se o ornou půdu, který k rozhodnému dni vlastnil, když jej nabyt na základě odevzdací listiny ze dne 13. 5. 1930, když potud zápis v katastru reflektuje právní stav předcházející konfiskaci a navrhovaný vklad na něj navazuje. **Konfiskační vyhláška nezbuzuje pochybnosti formální (jde o veřejnou listinu), ani obsahové a jednoznačně prokazuje (dokládá), že vlastníkem předmětného pozemku je stát, i když neobsahuje náležitosti podle ustanovení § 8 katastrálního zákona.** Odvolací soud dále poukázal, že i novelizace ustanovení § 69 odst. 6 katastrální vyhlášky (vyhláškou č. 301/2019 Sb.) umožňuje provedení vkladu vlastnického práva doloženého listinou neobsahující označení nemovitostí ve smyslu ustanovení § 8 katastrálního zákona, a že tuto možnost připustil již ve dvou svých jiných rozhodnutích, lze-li nemovitost dostatečně identifikovat z jiných okolností, je-li tak zachován smysl dotčeného ustanovení, viz nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 222/2000. Musí být ve prospěch skutečného prokázaného vlastníka přihlédnuto i k praktické nemožnosti dodatečného označení majetku, opačný postup by byl v rozporu s účelem katastru nemovitostí, jakožto veřejného seznamu zajišťujícího ochranu těchto práv. Návrh na vklad byl řádný a úplný, doložen listinami, z nichž vlastnické právo žalobkyně vyplývá, a navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podal účastník FÜRST VON LIECHTENSTEIN STIFTUNG dovolání. Přípustnost dovolání spatřuje v odchýlení od rozhodovací praxe dovolacího soudu, v otázkách dovolacím soudem dosud neřešených a v otázce, která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně. Namítá, že se odvolací soud odchýlil od rozhodovací praxe dovolacího soudu sp. zn. 21 Cdo 3546/2010 a 24 Cdo 3293/2018, **a posuzoval věc mimo hmotněprávní limity řízení** podle části páté o. s. ř. Dovolatel vkladovou listinu nepovažuje za veřejnoprávní a má za to, že konfiskační vyhláška nenavazuje na předchozí zápisy v katastru. Žalobkyni by tímto bylo umožněno podat návrh na vklad bez vědomí dovolatele. Bylo porušeno právo na spravedlivý proces a přístup k soudu s plnou pravomocí. Dále dovolatel namítá odchýlení od rozhodovací praxe dovolacího soudu, když odvolací soud **neposoudil nicotnost konfiskační vyhlášky, ta byla vydána neexistujícím orgánem a nezohledňovala jurisdikční a exekuční imunitu knížete**. Vyhláška neobsahuje doložku právní moci a vykonatelnosti, jak vyžaduje ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona. Napadený rozsudek je podle dovolatele překvapivý, neboť nenaznačil, že bude věc skutkově a právně hodnotit jinak. Odvolací soud nevysvětlil, proč neprovedl dovolatelem

navržené důkazy. Soud povolil vklad na základě normy, která takové účinky již nemůže vyvolávat, a poukazuje na nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 14/94. Případ musí být hodnocen podle práva platného v době vydání rozsudku. Soud zhodnotil, že kníže byl označen za Němce, a dekret na něj byl aplikovaný, dovolatel prokazoval lichtenštejnskou národnost, rozsudek je nepřezkoumatelný. Soud posoudil povahu nemovitosti podle stavu zápisu v katastru v roce 2020. Napadené rozhodnutí dále podle dovolatele spočívá na otázce, zda lze dekret č. 12/1945 Sb. aplikovat s ohledem na jurisdikční a exekuční imunitu knížete jako hlavy státu. Rozhodnutím odvolacího soudu byl kníže, resp. dovolatel v rozporu s mezinárodním právem zbaven vlastnického práva, aniž by mu byla přisouzena náhrada. Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 222/2000 není na danou věc aplikovatelný. Odvolací soud při absenci zákonných podmínek vkladové listiny podle ustanovení § 8 katastrálního zákona nelogicky aplikuje ustanovení § 69 odst. 6 katastrální vyhlášky, tedy podzákonné normy, týkající se evropského dědického osvědčení, z komentářové literatury vyplývá, že se jedná o jedinou výjimku z ustanovení § 8 katastrálního zákona. Dovolatel dále namítá, že rozhodnutí závisí na otázce, která je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, jestliže odvolací soud uvedl, že není oprávněn přezkoumávat věcnou správnost konfiskace a správních aktů vydaných v jejím průběhu. Dovolací soud však judikoval opačně ve věcech sp. zn. 28 Cdo 4634/2010 a sp. zn. 28 Cdo 223/2014. Posouzení správních aktů v plné jurisdikci vyžaduje Evropský soud pro lidská práva. Jestliže správní orgán rozhodl o předběžné otázce, má z něj soud pouze vycházet a nikoli jej mechanicky aplikovat. Z výše uvedených důvodů dovolatel navrhuje napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně podala vyjádření k dovolání. Dovolání považuje za nedůvodné, odvolací soud provedl důkaz správním spisem katastrálního úřadu, jehož součástí byly všechny listiny, které žalobkyně připojila k návrhu na vklad, odvolací soud se správně zabýval těmito listinami, když k tomu byl oprávněn a povinen i správní orgán, odvolací soud se tedy posuzoval předmětnou věc z hlediska, kterým se řídí katastrální zákon a postupoval tak v souladu se zákonem. Konfiskační vyhláška navazovala na dekret prezidenta. Konfiskační vyhláška je veřejnou listinou v souladu s dobovými právními předpisy. Rozhodnutí správních orgánů byla pouze deklaratorní a působila ex tunc. Je jednoznačné, že byť by byl majetek zapsán na dalšího účastníka tohoto řízení, byl knížeti konfiskován dle dekretu č. 12/1945 Sb. Ohledně námítky nicotnosti uvádí, že soud v předmětném řízení nepřezkoumává postup dobových orgánů, nadto uvádí, že odmítá tvrzení dovolatele, že konfiskační vyhláška byla vydána neexistujícím orgánem. Byla vydána věcně příslušným Okresním národním výborem v Olomouci. V dotčeném řízení soud nepřezkoumává ani namítanou otázku absolutní imunity, nadto dodává, že majetek byl konfiskován jako soukromé vlastnictví, nikoli majetek suveréna. Rozhodně nedošlo k fakticky nové konfiskaci, Benešovy dekrety byly v době svého vydání legálními i legitimními, včetně důsledků z nich plynoucích. Soud správně zhodnotil, že došlo k naplnění smyslu ustanovení § 8 katastrálního zákona, a správně analogicky aplikoval ustanovení § 69 odst. 6 katastrální vyhlášky, když především v konfiskační vyhlášce jsou nemovitosti jednoznačně a nezaměnitelně označeny. Ostatní námítky považuje za zcela liché.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. s. ř.“), se po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

Podle ustanovení § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

Podle ustanovení § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V projednávané věci záviselo rozhodnutí odvolacího soudu na posouzení otázky hmotněprávních limitů vkladového řízení při zkoumání nedostatků náležitostí vkladové listiny. Protože se při řešení této otázky odvolací soud částečně odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu a částečně tato otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi odvolacího soudu vyřešena, shledal Nejvyšší soud České republiky dovolání přípustným ve smyslu ustanovení § 237 o. s. ř.

Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dovolání je opodstatněné.

Podle ustanovení § 8 písm. a) zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (dále jen „katastrální zákon“), v listinách pro zápis práv do katastru musí být nemovitosti označeny údaji katastru, a to pozemek parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém leží, a v případě, že jsou v katastrálním území pozemky vedeny ve dvou číselných řadách a jde o stavební parcelu, též údajem o této skutečnosti, jinak se má za to, že jde o pozemkovou parcelu.

Podle ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona pokud je vkladová listina veřejnou listinou, katastrální úřad zkoumá, zda

- a) splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru,
- b) její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad,
- c) navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru; odstavec 1 písm. g) se použije obdobně.

Podle ustanovení § 17 odst. 5 katastrálního zákona skutečnosti uvedené v odstavcích 1 až 4 přezkoumává katastrální úřad na základě listin předložených účastníky, popřípadě soudem nebo soudním exekutorem ke vkladovému řízení, dosavadních zápisů v katastru a na základě údajů ze základních registrů, z agendového informačního systému evidence obyvatel a z agendového informačního systému cizinců a dále na základě dalších informací poskytnutých vlastníkem nemovitosti a dalšími účastníky vkladového řízení poté, co obdrží od katastrálního úřadu informaci podle § 16 odst. 1. Tyto skutečnosti katastrální úřad zkoumá podle stavu, jaký tu byl v okamžiku podání návrhu na vklad.

V řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, podle části páté občanského soudního řádu nejde o přezkum správnosti rozhodnutí a jeho procesního postupu, ale o nové projednání a meritorní rozhodnutí věci, o níž podle zákona dříve rozhodl tento správní orgán. Projednání téhož sporu nebo jiné právní věci, o níž bylo pravomocně rozhodnuto správním orgánem, soudem v občanském soudním řízení nepředstavuje způsob přezkoumání správnosti (zákonnosti) rozhodnutí správního orgánu obdobný správnímu soudnictví nebo rozhodování vycházející z bezvýslednosti řízení před správním orgánem.

Podstata projednání a rozhodnutí stejné věci v občanském soudním řízení spočívá v tom, že se účastník řízení před správním orgánem, který vyčerpal v řízení před správním orgánem řádné opravné prostředky a který není spokojen s konečným rozhodnutím správního orgánu, umožňuje, aby - bez ohledu na překážku věci pravomocně rozsouzené vytvořenou rozhodnutím správního orgánu - požadoval nové projednání sporu nebo jiné právní věci u soudu a také nové rozhodnutí ve věci, dospěje-li soud k jiným závěrům, než správní orgán. **Nové projednání věci soudem tak navazuje na řízení před správním orgánem, aniž by bylo jeho výsledky vázáno, a zaručuje, že spor nebo jiná právní věc budou - v takovém rozsahu, v jakém o nich bylo před správním orgánem skončeno řízení - soudem definitivně uzavřeny a že nemohou být vráceny správnímu orgánu k dalšímu projednání a rozhodnutí.**

Je-li činností soudu v řízení podle části páté občanského soudního řádu nové projednání téže věci soukromoprávní povahy, která (již) byla předmětem řízení před správním orgánem, vyplývá z toho mimo jiné, že soud se v tomto řízení věci (z pohledu hmotného práva) **zabývá v takovém rozsahu, v němž k tomu byl oprávněn (a povinen) správní orgán;** bere proto v úvahu právě a jen ta hmotněprávní kritéria, která měl a mohl vzít v úvahu také správní orgán. Soud zde totiž "na místě správního orgánu" rozhoduje znovu, ve vymezeném rozsahu (srov. § 250f o.s.ř.), o téže věci. Také proto se v ustanovení § 250b odst. 3 o.s.ř. předepisuje, že předmětem rozhodování soudu musí být (příp. ve vymezeném rozsahu) to, co (již) bylo předmětem rozhodování správního orgánu.

Uvedené v projednávané věci mimo jiné znamená, že soud, který na základě podané žaloby v řízení podle části páté občanského soudního řádu projednává a rozhoduje věc vkladu práva do katastru nemovitostí, v níž byl rozhodnutím katastrálního úřadu návrh na vklad zamítnut, se může (protože projednává a rozhoduje znovu právě takový návrh) věci zabývat jen v rámci těch zákonných hmotněprávních limitů, jež jsou stanoveny pro rozhodnutí o takové věci samotnému katastrálnímu úřadu. V opačném případě by totiž takové řízení nebylo novým projednáním téže věci soukromoprávní povahy soudem, ale - při možnosti "vnese" do soudního řízení "poprvé" nových hmotněprávních kritérií - stalo by se řízením nalézacím sporným ve smyslu části třetí občanského soudního řádu. **Soudní řízení podle části třetí a podle dle části páté občanského soudního řádu je třeba důsledně odlišovat;** každé má jiný charakter a řízení podle části páté občanského soudního řádu také předpokládá, že je tu primárně založena ve věci soukromoprávní povahy pravomoc jiného orgánu, **než-li civilního soudu** (§ 7 odst. 1, 2 o.s.ř.) (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3546/2010).

Z výše uvedeného vyplývá, že je-li vkladovou listinou veřejná listina ve smyslu ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona (a nejedná-li se tedy o veřejnou listinu podle odst. 3 nebo 4 citovaného ustanovení), **katastrální úřad v řízení ve věci vkladu práva do katastru nemovitostí zkoumá to, zda splňuje náležitosti listiny pro zápis do katastru, zda její obsah odůvodňuje navrhovaný vklad, a zda navrhovaný vklad navazuje na dosavadní zápisy v katastru.**

Katastrální zákon vyžaduje, aby v listinách pro zápis práv do katastru byl pozemek označen parcelním číslem s uvedením názvu katastrálního území, ve kterém leží. V konfiskační vyhlášce Okresního národního výboru v Olomouci ze dne 31. 7. 1945, č. j. 470/pres., jsou vyjmenovány politické okresy v rámci územní působnosti uvedeného národního výboru, v nichž je konfiskován veškerý zemědělský majetek Františku Josefovi II. Liechtensteinovi na základě dekretu presidenta č. 12/1945 Sb. V předmětné konfiskační vyhlášce **nejsou konkretizovány jednotlivé pozemky, které byly konfiskovány** (zemědělský

majetek je konkretizován slovem „veškerý“), tudíž nejsou konfiskované pozemky ve vkladové listině označeny parcelními čísly.

Odvolací soud uzavřel, že ačkoli konfiskační vyhláška neobsahuje specifikaci nemovitostí podle ustanovení § 8 katastru nemovitostí, není pochyb, o jaký majetek se jedná a že je předmětný majetek nezaměnitelně určen, když předmětný pozemek je podle údajů v katastru nemovitostí ornou půdu (tedy zemědělský majetek, který byl knížeti zkonfiskován všechen v daném okrese), a podle předchozích zápisů v katastru nemovitostí předmětný pozemek kníže František Josef II. Liechtenstein vlastnil v rozhodné době; námitky dalšího účastníka řízení ohledně konfiskace vypořádal potom odkazem na závěry soudních rozhodnutí z jiných řízení.

Oprávnění soudu v řízení podle části páté o. s. ř. zabývat se věcí jen v rámci těch zákonných hmotněprávních limitů, jež jsou stanoveny pro rozhodnutí samotnému katastrálnímu úřadu, tedy v projednávané věci z hledisek uvedených v ustanovení § 17 odst. 2 katastrálního zákona znamená, že nelze věcně zkoumat skutečnosti nespádající pod uvedená hlediska a nahrazovat tak řízení podle části třetí o. s. ř. Odvolací soud staví závěr o nezaměnitelnosti předmětného pozemku mimo jiné na skutkových zjištěních, že se jedná o zemědělský majetek (resp. že jím předmětný pozemek byl v rozhodné době), a že v době rozhodné pro konfiskaci byl ve vlastnictví osoby, jejíž zemědělský majetek byl konfiskován (a proto dovedl, že konfiskace dopadá i na předmětný pozemek), kdy tato zjištění činí z údajů evidovaných v katastru nemovitostí a tam obsažených listin. Uvedené však znamená, že se odvolací soud v zásadě zabýval tím, zda předkládané listiny prokazují vlastnictví státu, a nikoli tím, zda vkladová listina splňuje podmínky pro vklad do katastru nemovitostí, čímž se ale dostal při posuzování věci mimo přezkumná hlediska daná katastrálnímu úřadu, a nepřipustně tak nahrazoval sporné řízení podle části třetí o. s. ř. Odvolací soud svým postupem nahrazoval zcela chybějící náležitost vkladové listiny, když v konfiskační vyhlášce nejsou nemovitosti vůbec jednotlivě individualizovány, a nelze přitom přijmout závěr, že by tím došlo k naplnění smyslu a účelu ustanovení vyžadujícího označení pozemku, neboť smyslem a účelem činnosti katastrálního úřadu a soudu v navazujícím soudním řízení podle části páté o. s. ř. není provádět dokazování dalších skutečností mimo hmotněprávní hlediska rozhodná pro vklad práva do katastru nemovitostí k odstranění zjevných nedostatků vkladové listiny spočívající v úplné absenci obligatorních údajů a nahrazovat tím chybějící soudní rozhodnutí o určení vlastnictví ve sporném řízení podle části třetí o. s. ř. Ve sporném řízení by měl účastník rovněž možnost vznášet námitky proti předmětné veřejné historické vkladové listině (které vznáší i v tomto řízení), kterými by se soud v takovém řízení mohl věcně zabývat v plném rozsahu. Odvolací soud se sice snažil vypořádat i tyto námitky dalšího účastníka odkazem na žalobkyní přiložená soudní rozhodnutí o určení vlastnického práva k jiným nemovitostem mezi účastníky tohoto řízení ve sporném řízení, v němž byly řešeny obsahově totožné námitky proti konfiskaci, jako nyní vznáší další účastník, ale k posuzování takovýchto skutečností (účinků historických veřejných listin) není povolán katastrální úřad, a tedy ani soud v navazujícím řízení podle části páté o. s. ř. Při rozhodování o povolení vkladu vlastnického práva k předmětnému pozemku nelze vycházet z presumpce, že vzhledem k závěrům z odůvodnění soudního rozhodnutí vztahujícího se k jiným pozemkům jsou tyto námitky nedůvodné i ve vztahu k předmětnému pozemku, když takovou okolnost přitom ani nelze věcně zkoumat ve vkladovém řízení ani v navazujícím řízení podle části páté o. s. ř. Pokud by tomu tak bylo a vklad vlastnického práva povolil již katastrální úřad, potom by další účastník tohoto řízení proti takovému rozhodnutí, v němž by byly předběžně posouzeny i účinky této historické veřejné listiny, ani neměl k dispozici možnost domáhat se projednání této věci (rozhodnuté správním orgánem) soudem (podle § 18 odst. 4

katastrálního zákona proti rozhodnutí, kterým se vklad povoluje, není přípustný žádný opravný prostředek, přezkumné řízení, obnova řízení ani žaloba podle ustanovení občanského soudního řádu o řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem). Skutečnost, že o určení vlastnického práva k jiným nemovitostem mezi účastníky tohoto řízení bylo rozhodnuto v obdobné věci ve sporném řízení podle části třetí o. s. ř., **neznamená, že ve vztahu k nemovitostem v jiných územních obvodech již není zapotřebí soudní rozhodnutí o určení vlastnického práva,** resp. že postačí taková vkladová listina, která nesplňuje zákonem stanovené náležitosti. Na věci nic nemění, že k nabytí vlastnického práva k předmětnému pozemku mělo dle závěrů odvolacího soudu dojít ex lege, neboť odstranění nesouladu mezi skutečným právním stavem a zapsaným stavem se lze obecně domáhat právě žalobou na určení vlastnického práva (srov. § 985 o. z.), o níž by bylo rozhodnuto rozsudkem s deklaratorními účinky.

Odkaz odvolacího soudu na nález Ústavního soudu ze dne 19. 3. 2002, sp. zn. I. ÚS 222/2000, **je nepřijatelný,** neboť v uvedeném případě šlo o zjevnou chybu v psaní a účastníci vkladového řízení o tom byli ve shodě, což je s projednávanou věcí neporovnatelné. Nepřijatelná je též argumentace analogií ustanovení § 69 odst. 6 katastrální vyhlášky č. 357/2013 Sb., které dopadá na zcela jiné případy, kdy v evropském dědickém osvědčení nejsou uvedena práva nebo nemovitosti, protože to neumožňuje právní řád státu vydávajícího osvědčení.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu není z hlediska uplatněného dovolacího důvodu správný. Protože nejsou podmínky pro zastavení dovolacího řízení, pro odmítnutí dovolání, pro zamítnutí dovolání a ani pro změnu rozsudku odvolacího soudu, **Nejvyšší soud tento rozsudek zrušil (§ 243e odst. 1 o. s. ř.) a věc vrátil odvolacímu soudu (Vrchnímu soudu v Olomouci) k dalšímu řízení (§ 243e odst. 2 věta první o. s. ř.).**

Právní názor vyslovený v tomto rozsudku je závazný; v novém rozhodnutí o věci rozhodne soud nejen o náhradě nákladů nového řízení a dovolacího řízení, ale znovu i o nákladech původního řízení (§ 226 odst. 1 a § 243g odst. 1 část první věty za středníkem a věta druhá o. s. ř.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 24. 6. 2021

L. S.

JUDr. Lubomír Ptáček, Ph.D. v. r.
předseda senátu